

have en særlig Afkomst til at komme i Betragtning, og saa kunne vi jo ikke overgive Sagen til noget bedre Udvalg end til Forretningsudvalget. Det vil jeg derfor tillade mig at foreslaa.

Formanden (Krabbe): Der foreligger altsaa 3 Forslag, eet om et særskilt Udvalg paa 15 Medlemmer, et andet om et særskilt Udvalg paa 11 og endelig et Forslag om Sagens Henvisning til Forretningsudvalget. Forslagene ville blive afstemte i den Orden, hvori jeg nu har nævnt dem.

Da Ingen yderligere ønskede at udtale sig om noget af de stillede Forslag, gik man til Afstemning.

Forslag af Hørup om Sagens Henvisning til et Udvalg paa 15 Medlemmer
forkastedes med 32 St. mod 20.

Forslag af Bojsen om Sagens Henvisning til et Udvalg paa 11 Medlemmer
vedtoges med 59 St. mod 7.

Efter Udfaldet af denne Afstemning var det af Winther stillede Forslag bortfaldet.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Edens Afslæggelse i nogle Tilfælde, hvori de almindelige Edsformer ere uanvendelige.

(Lovforslaget findes i Till. A. Sp. 3359—3360.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Bojsen): Jeg skal foreløbig indskrænke mig til at henvise til de Udtalelser, som ere fremsatte ved Lovforslagets Indbringelse her i Thinget, ligesom jeg ogsaa kan henvise til den Diskussion, som jo allerede har fundet Sted under Behandlingen af det foregaaende Lovforslag. Jeg skal kun minde om, at, medens det foregaaende Lovforslag jo er at betragte udelukkende som en Leilighedslov, gaar det her foreliggende Forslag betydelig videre, idet det er et Forsøg paa at indfri et Løfte, som aabenbart maa anses for at ligge i Grundloven om at rydde de Hindringer tilside, som jo i denne Henseende kunne være for alle Borgeres frie og lige Udøvelse af deres politiske og borgerlige Rettigheder, specielt de sidste. Dette er i Aarenes

Løb pienlykt blevet et mere og mere paatrængende Forhold, som allerede har givet Anledning til forskjellige Anstød, og det vil vistnok baade være rigtigt og klogt fra Lovgivningsmagtens Side at søge denne Sag ordnet endnu, inden der er blevet flere og mere brændende Tilfælde end de foreliggende, hvorved der mulig kunde skabes større Vanskeligheder ved Sagens endelige Ordning. Jeg skal altsaa herved fremdeles tillade mig at anbefale Forslaget og iøvrigt afvente de Udtalelser, der her maatte falde.

Brandes: Allerede under den foregaaende Sags Behandling har man paa mange Punkter berørt Indholdet af det foreliggende Forslag, og jeg hører ogsaa, at den ærede Ordfører for Forslagsstillerne henholder sig til de Ytringer, han dengang fremsatte med Hensyn til dette Lovforslag. Det fulgte ogsaa af sig selv, at man under Omtalen af et Lovforslag, der kun berørte Rigsdagseden, maatte komme til at tage Hensyn til de almindelige Forhold, under hvilke Eden afslægges, og til Edens Natur og Bæsen, og det var da i Særdeleshed den høitærede Justitsminister, der i sin Omtale af Lovforslaget indlod sig paa en næsten fuldkommen Definition og Forklaring over, hvorledes Eden efter hans Mening maatte forstaaes. Jeg vil kun i Almindelighed strax sige, at, hvis den høitærede Justitsministers Mening var rigtig, hvis man kunde gaa ud fra, at den høitærede Justitsminister i sin Forklaring havde truffet ogsaa den objektive Sandhed foruden den subjektive, saa vilde ialtsald det her foreliggende Lovforslag rent formelt være en Umulighed. Den Definition, den høitærede Justitsminister gav af Edsbegrebet, vilde gjøre det her foreliggende Lovforslag formelt til en Umulighed, thi selve Definitionen af Ordet „Ed“, som jeg strax skal komme til, vilde gjøre, at Eden ikke kunde anvendes som forslaaet i det foreliggende Lovforslag. Den høitærede Justitsminister bemærkede nemlig i den Række af Forklaringer, han efterhaanden gav over selve Edsbegrebet, for det Første, at det var en Forsikring, der skulde hente en forhøiet Garanti for Samfundet derved, at denne Forsikring stillede under en religiøs Sanktion. Senere blev forklarede den høitærede Justitsminister dette derhen, at denne religiøse Sanktion beroede paa, at den Sværgende paafaldte en Guddom, hvis Hjælp og Bestyttelse han frasagde sig, og hvis Straf han kaldte over sit Hoved, isald han svor falsk. Den høitærede Justitsminister erklærede, at det, hvorpaa det kom an, var en sand Guddom, som den Sværgende paafaldte, en Guddom, der, som han udtrykte sig, kunde gjøre den Sværgende Noget. Det kunde ikke nytte, at den Sværgende paafaldte Verdensaanden eller Magter som det Sande eller det Gode, eller andet